

ДОДАТОК Е.4
(довідковий)

ПЛОЩІ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ ОБСЛУГОВУВАННЯ

№ п/п	Установи й організації	Розміри земельних ділянок	Примітки
Заклади освіти			
1.	Заклади дошкільної освіти	За місткості закладів дошкільної освіти загального розвитку і санаторного типу, м ² на одне місце: до 40 місць – 50, але не менше 0,2 га; більше 40 до 80 місць – 45; більше 80 місць – 40. В закладах дошкільної освіти спеціального типу – не менше 60 м ² на одне місце.	Площі земельних ділянок можуть бути зменшені на 20% в умовах реконструкції та щільної забудови; на 15% – в разі розміщення на рельєфі із похилом більше 20%, на 10% – для закладів дошкільної освіти загального розвитку, вбудованих і вбудовано-прибудованих до житлових будинків.
2.	Заклади дошкільної освіти, об'єднані з закладом загальної середньої освіти	За місткості закладів дошкільної освіти, м ² на одне місце: до 100 місць – 40; більше 100 – 35. За місткості закладів загальної середньої освіти (початкова школа), учнів: від 40 до 400 – 40 м ² на учня.	Площі земельної ділянки можуть бути зменшені на 20% в умовах реконструкції та забудови, що склалася; на 15% – в разі розміщення на рельєфі із ухилом більше 20%.
3.	Заклади загальної середньої освіти: початкова школа; гімназія, з підрозділом початкової школи; ліцей, з підрозділами початкової школи та гімназійних (5-х – 9-х) класів (Змінено. Зміна № 1) ліцей	У сільських населених пунктах: на 4 класи – 0,25–0,5 га. У міських: на 12 класів – 1,4 га; на 16 класів – 1,8 га. У сільських населених пунктах: на 9 кл. – 1,6 га. У міських: на 18 кл. – 1,9 га, на 27 кл. – 2,4 га, на 36 кл. – 2,6 га. У сільських населених пунктах: на 12 кл. – 2,0 га; на 24 кл. – 2,6 га. У міських населених пунктах: на 24 кл. – 2,0 га, на 33-36 кл. – 2,5-2,6 га. На 12 кл. – 1,4 га; на 18 кл. – 1,9 га; на 27 кл. – 2,4 га; на 36 кл. – 2,6 га.	Площі земельних ділянок закладів загальної середньої освіти можуть бути зменшені на 20% – в умовах реконструкції; на 15% в разі розміщення на рельєфі із ухилом більше 20%; збільшені на 30% – у сільських населених пунктах, якщо для організації навчально-дослідної роботи не передбачені спеціальні ділянки на землях агропідприємств. Спортивна зона закладу може бути об'єднана з фізкультурно-оздоровчим комплексом житлового кварталу, мікрорайону, громадського центру села.
4.	Заклади загальної середньої освіти, зблоковані між собою та об'єднані з іншими закладами освіти (професійної(професійно-технічної) або фахової передвищої освіти)	на 24+24 кл. – 2,8 га; на 24+36 кл. – 3,2 га; на 36+36 кл. – 3,8 га.	За місткості комплексів: більше 1500 до 2000 – 17 м ² на одного учня; більше 2000 – 16 м ² на одного учня.
5.	Заклади освіти спеціалізовані, спеціальні, санаторні, навчально-реабілітаційні центри, які мають у складі структурні підрозділи: пансіони , пансіонати (Змінено. Зміна № 1)	Кількість учнів: більше 200 до 300 – 70 м ² на одного учня; більше 300 до 500 – 65 м ² ; понад 500 – 45 м ² . За місткості закладу спеціального типу до 180 учнів – не менше 140 м ² на одного учня, більше 180 уч. – 120 м ² .	У випадку розміщення на земельній ділянці будинку закладу спального корпусу (пансіону) площу земельної ділянки треба збільшувати на 0,2 га. (Змінено. Зміна № 1)

№ п/п	Установи й організації	Розміри земельних ділянок	Примітки
5а	Інклюзивно-ресурсні центри (Доповнено. Зміна № 1)	За завданням на проєктування (Доповнено. Зміна № 1)	
6.	Міжшкільні навчально-виробничі комбінати (міжшкільні ресурсні центри) (Змінено. Зміна № 1)	Розміри земельних ділянок рекомендується приймати не менше 2 га (у випадку влаштування автополігону або автотрактородрому – 3 га).	За завданням на проєктування
7.	Заклади позашкільної освіти	За завданням на проєктування	
8.	Заклади професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти (коледжі, технікуми)	За місткості ПТУ і закладу фахової передвищої освіти і, учнів (студентів): до 300 – 75 м ² на одного уч.(ст.); більше 300 до 900 – 50-60 м ² ; більше 900 до 1600 – 30-40 м ²	Площі земельних ділянок можуть бути зменшені: в умовах реконструкції на 30% – для закладів освіти гуманітарного профілю; збільшені на 50% – для закладів сільськогосподарського профілю, які розміщуються у сільських населених пунктах. У випадку кооперування закладів і створення центрів професійної освіти розміри земельних ділянок рекомендується зменшувати залежно від місткості таких центрів, учнів (студентів): від 1500 до 2000 – на 10%; більше 2000 до 3000 – на 20%; понад 3000 – на 30%. Параметри житлової зони, навчальних і допоміжних господарств, полігонів і автотрактородромів до вказаних розмірів не входять.
9.	Заклади вищої освіти (університети, академії, інститути)	Зони закладів вищої освіти (ЗВО), га на 1 тис. студентів: навчальна зона: університети, ЗВО, технічні – 4-7; сільськогосподарські ЗВО – 5-7; медичні, фармацевтичні – 3-5; економічні, педагогічні, культури, мистецтва, архітектури – 2-4; інститути підвищення кваліфікації і заочні ЗВО – відповідно до їх профілю з коефіцієнтом 0,5; спеціалізована зона – за завданням на проєктування; спортивна зона – 1-2; зона студентських гуртожитків – 1,5-3. ЗВО фізичної культури проєктуються за завданням на проєктування.	Площа земельної ділянки закладу вищої освіти може бути зменшена в умовах реконструкції. В разі кооперованого розміщення декількох ЗВО на одній ділянці сумарну територію земельних ділянок цих закладів рекомендується скорочувати на 20%.

№ п/п	Установи й організації	Розміри земельних ділянок	Примітки
Заклади охорони здоров'я, соціального захисту, оздоровчі, відпочинку та туризму			
9а	Лікарні усіх типів для дорослих і дітей <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	За розрахунком і завданням на проєктування <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	В умовах реконструкції у великих і найбільших містах земельні ділянки лікарень допускається зменшувати на 25 %. Розміри земельних ділянок лікарень, які розміщуються у приміській зоні слід збільшувати: інфекційних та онкологічних – на 15%; туберкульозних і психіатричних – на 25%; відновлювального лікування для дорослих – на 20%, для дітей – на 40%. Площу земельної ділянки пологових будинків слід приймати за нормативами стаціонарів з коефіцієнтом 0,7. <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>
9б	Диспансери без стаціонару <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	0,1 га на 100 відвідувань за зміну, але не менше ніж 0,3 га <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	
9в	Диспансери зі стаціонаром <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	Те саме з урахуванням площі ділянки для стаціонару відповідної місткості <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	
9г	Будинок дитини <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	Не менше 40 м ² на одне місце <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	
9д	Поліклініки (центри первинної медичної допомоги), амбулаторії загальної практики - сімейної медицини) <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	0,1 га на 100 відвідувань за зміну, але не менше ніж 0,3 га <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	Амбулаторії можуть розміщуватися в окремо розташованих будівлях або бути вбудовані у будівлі іншого призначення, в цьому разі окрема земельна ділянка не передбачається. <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>
9е	Фельдшерсько-акушерські або фельдшерські пункти <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	0,2 га <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	
10	Станції (підстанції) екстреної медичної допомоги	0,05-0,07 га на один автомобіль, але не менше 0,1 га	
10а	Станції переливання крові <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	За завданням на проєктування <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	
10б	Санітарно-епідеміологічні заклади <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	1-1,5 га <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	
10в	Аптеки, площею: не менше ніж 30 м ² не менше ніж 40 м ² не менше ніж 50 м ² <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	0,2 га або вбудовані 0,25 га або вбудовані 0,3 га або вбудовані <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	Аптеки, розташовані у: селах; селищах міського типу; містах <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>
10г	Лікарняні та між лікарняні аптеки <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	За завданням на проєктування <i>(Доповнено. Зміна № 1)</i>	

№ п/п	Установи й організації	Розміри земельних ділянок	Примітки
10д	Аптечні (бази) склади (Доповнено. Зміна № 1)	За завданням на проєктування (Доповнено. Зміна № 1)	
10е	Територіальні центри соціального обслуговування людей похилого віку та людей з інвалідністю типів: І тип (постійного і тимчасового проживання людей похилого віку та людей з інвалідністю), ІІ тип (денного перебування людей з інвалідністю), ІІІ тип (денного перебування людей з інвалідністю при існуючому будинку-інтернаті) (Доповнено. Зміна № 1)	За завданням на проєктування При місткості інтернатів: до 50 місць – 150 м ² на одне місце; більше 50 до 75 – 125 м ² ; більше 75 – 100 м ² . При місткості інтернатів: до 50 місць – 150 м ² на одне місце; більше 50 до 75 – 125 м ² ; більше 75 – 80 м ² . (Доповнено. Зміна № 1)	Розрахунковий показник площі земельної ділянки територіальних центрів ІІІ типу визначається як сума площі ділянки будинку-інтернату і центру. (Доповнено. Зміна № 1)
10ж	Будинки-інтернати для людей похилого віку, ветеранів війни і праці (з 60 років) (Доповнено. Зміна № 1)	За місткості інтернатів: до 50 місць – 200 м ² на одне місце; більше 50 до 100 – 175 м ² ; більше 100 до 200 – 125 м ² ; більше 200 до 300 – 100 м ² (Доповнено. Зміна № 1)	Площу земельних ділянок будинків-інтернатів, які розміщуються поблизу парків і лісопарків, дозволяється зменшувати, але не більше ніж на 20%. (Доповнено. Зміна № 1)
10и	Будинки-інтернати для дорослих людей з інвалідністю (з 18 років) (Доповнено. Зміна № 1)	За місткості інтернатів: до 50 місць – 200 м ² на одне місце; більше 50 до 100 – 175 м ² ; більше 100 до 200 – 125 м ² (Доповнено. Зміна № 1)	Те саме (Доповнено. Зміна № 1)
10к	Психоневрологічні інтернати (Доповнено. Зміна № 1)	За місткості до 20 місць – 125 м ² на одне місце; більше 20 до 400 – 100 м ² ; більше 400 до 600 – 80 м ² (Доповнено. Зміна № 1)	- « - (Доповнено. Зміна № 1)
10л	Спеціальні будинки і будинки-інтернати для дітей (сімейні дитячі будинки, будинки-інтернати для дітей з інвалідністю з 3 до 17 років, притулки неповнолітніх, центри соціальної служби бездоглядних дітей, підлітків, молоді тощо) (Доповнено. Зміна № 1)	За завданням на проєктування (Доповнено. Зміна № 1)	
11.	Центри зайнятості населення базового рівня	За завданням на проектування	

№ п/п	Установи й організації	Розміри земельних ділянок	Примітки
11а.	Санаторії (у тому числі для батьків з дітьми, без туберкульозних) і дитячі санаторії (без туберкульозних) (Доповнено. Зміна № 1)	125-150 м ² на одне місце (Доповнено. Зміна № 1)	У курортах Криму і Карпат, в умовах реконструкції курортів, а також для відпочинку у приміських зонах найбільших і великих міст розміри земельних ділянок допускається зменшувати, але не більше як на 25%, тобто, приймати за мінімальними значеннями; у сейсмічних районах – не більше як на 15% при зменшенні спальних корпусів до 4-х поверхів. (Доповнено. Зміна № 1)
12.	Будинки відпочинку (пансіонати)	120 м ² на одне місце	
13.	Будинки відпочинку (пансіонати) для сімей з дітьми	140 м ² на одне місце	
14.	Бази відпочинку підприємств та організацій, молодіжні табори	140 м ² на одне місце	
15.	Туристичні бази	65 м ² на одне місце	
16.	Туристичні бази для сімей з дітьми	75 м ² на одне місце	
17.	Курортні і туристичні готелі: з приоб'єктними блоками спецпризначення вищих категорій (****, ****) нижчих категорій (***, ** та *)	65 м ² на одне місце 55 м ² на одне місце 30 м ² на одне місце	
18.	Оздоровчі табори	150 м ² на одне місце	
19.	Мотелі	75 м ² на одне місце	
20.	Кемпінги	135 м ² на одне місце	
21.	Туристичні притулки	35 м ² на одне місце	
22.	Хостели	6-10 м ² на одне місце	
23.	Індивідуальні засоби розміщення	15 м ² на одне місце	
Фізкультурно-оздоровчі і спортивні споруди			
24.	Територія спортивних та фізкультурно-оздоровчих споруд (комплексів), у тому числі: повсякденне обслуговування – споруди, наближені до житла (фізкультурно-спортивні клуби); періодичне обслуговування	0,7 на 1 тис. осіб (0,6 - для найбільших міст) 0,6-0,9 м ² на 1 люд. 0,3-0,5 м ² на 1 люд.	Фізкультурно-оздоровчі споруди мережі загального користування доцільно об'єднувати із фізкультурно-спортивними об'єктами закладів загальної середньої освіти та інших закладів освіти, закладів відпочинку й культури з можливим скороченням території.

№ п/п	Установи й організації	Розміри земельних ділянок	Примітки
25	Територія відкритих площинних споруд у житловому кварталі, мікрорайоні	0,05-0,07 га на 1 тис. осіб	
Заклади культури та мистецтва, культурно-видовищні та дозвіллі			
26	Клубні заклади, центри культури і дозвілля	За завданням на проектування	
27	Масові бібліотеки	Те саме	
28.	Кінотеатри	- « -	
29	Театри	- « -	
30	Концертні зали	- « -	
31	Цирки	- « -	
32	Культові споруди	- « -	
Підприємства торгівлі, харчування (заклади ресторанного господарства) та побутового обслуговування			
33	Магазини	Підприємства торгівлі, м ² торговельної площі на 100 м ² торговельної площі: до 250 – 0,08 га; більше 250 до 650 – 0,08- 0,06 га; більше 650 до 1500 – 0,06-0,04 га; більше 1500 до 3500 – 0,04-0,02 га; понад 3500 – 0,02 га.	
34	Торговельні центри: місцевого значення крупних, великих та середніх міст малих міст і сільських населених пунктів	З кількістю обслуговуваного населення, тис. осіб, на об'єкт: з 4 до 6 – 0,4-0,6 га; більше 6 до 10 – 0,6-0,8 га; більше 10 до 15 – 0,8-1,1 га; більше 15 до 20 – 1,1-1,3 га. З кількістю обслуговуваного населення, тис. осіб, на об'єкт: до 1 – 0,1-0,2; більше 1 до 3 – 0,2-0,4 га; більше 3 до 4 – 0,4-0,6 га; більше 4 до 6 – 0,6-1,0 га; більше 7-10 – 1,0-1,2 га	
35	Ринкові комплекси	Від 7 до 14 м ² на м ² торговельної площі ринкового комплексу залежно від місткості: 14 м ² - за торговельної площі до 600 м ² ; 7 м ² – більше 3000 м ²	Для ринкового комплексу на одне торговельне місце треба приймати 6 м ² торговельної площі
36	Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)	За кількості місць на 100 місць: до 50 – 0,2-0,25 га; більше 50 до 150 – 0,2-0,15га; більше 150 – 0,1 га	
37	Майстерні побутового обслуговування	25-30 м ² на одне робоче місце	
38	Виробничі підприємства централізованого виконання замовлень	0,5-1,2 га	
Організації та установи управління, кредитно-фінансові установи, підприємства зв'язку, юридичні установи, правопорядку			
39	Організації та установи управління, центри адміністративних послуг	Залежно від поверховості будинку, м ² на 1 співробітника: 44-18,5 за поверховості 3-5; 13,5-11 за поверховості 9-12; 10,5 за поверховості 16 і більше. Обласних, міських, районних держ-	

№ п/п	Установи й організації	Розміри земельних ділянок	Примітки
		адміністрацій і рад народних депутатів, м² на одного співробітника: 54-30 за поверховості 3-5; 13-12 за поверховості 9-12; 11 за поверховості 16 і більше. Селищних і сільських рад, м² на одного співробітника: 60-40 за поверховості 2-3.	
40	Відділення і філії банківських установу населених пунктах: міських сільських	0,5 га – на 3 операційні місця; 0,4 га - на 20 операційних місць	
41	Районні (міські) суди	0,15 га на об'єкт, коли 1 суддя; 0,4 га на об'єкт, коли 5 суддів; 0,3 га на об'єкт, коли 10 членів суду; 0,5 га, коли 25 членів суду	
42	Обласні суди	Те саме	
43	Юридичні консультації	За завданням на проектування	Можуть бути вбудовані
44	Нотаріальна контора	Те саме	Те саме
45	Відділення поліції	- « -	- « -
46	Опорний пункт охорони порядку	Вбудований	
Установи житлово-комунального господарства			
47	Житлово-експлуатаційні організації житлового району	1 га на об'єкт	
48	Житлово-експлуатаційні організації	0,3 га на об'єкт	
49	Пункт приймання вторинної сировини	0,12-0,15 га на об'єкт	
50	Пожежно-рятувальні підрозділи за кількості жителів міста або іншого населеного пункту:		Див. 15.1.2-15.1.3 цих Норм і ДСТУ 8767:2018 «Пожежно-рятувальні частини. Вимоги до дислокації та району виїзду, комплектування пожежними автомобілями та проектування»
	до 1 тис. осіб	0,3-0,6 га на об'єкт	
	більше 1 до 7 тис. осіб	0,3-0,6 га на об'єкт	
	більше 8 до 20 тис. осіб	0,6-1,0 га на об'єкт	
	більше 21 до 50 тис. осіб	0,8-1,2 га на об'єкт	
	більше 51 до 100 тис. осіб	0,9-1,75 га на об'єкт	
	більше 101 до 200 тис. осіб	0,9-1,75 га на об'єкт	
	більше 201 до 500 тис. осіб	0,9-2,2 га на об'єкт	
	більше 501 до 1000 тис. осіб		
	більше 1001 до 2000 тис. осіб		
понад 2001 тис. осіб і більше			
більше 201 до 500 тис. осіб			
51	Готелі	За кількості місць готелів на одне місце: від 25 до 100 – 55 м²; більше 100 до 500 – 30 м²; більше 500 до 1000 – 20м²; більше 1000 до 2000 – 15 м²	У сейсмічних районах розмір земельних ділянок треба збільшувати до 10% (за умови зменшення поверховості до 4-х поверхів)
52	Громадські вбиральні	За завдання на проектування (у тому числі вбудовані)	
53	Бюро похоронного обслуговування	За завданням на проектування	
54	Будинок траурних обрядів	За завданням на проектування	

№ п/п	Установи й організації	Розміри земельних ділянок	Примітки
55	Кладовище традиційного поховання, у тому числі: у міських населених пунктах у сільських населених пунктах	0,24 га на 1 тис. осіб 0,1 га на 1 тис. осіб	Площі земельних ділянок, які відводяться для поховання, допускається уточнювати залежно від співвідношення кладовищ традиційного поховання і кладовищ для поховання після кремації, які встановлюються за місцевими умовами
56	Крематорій з кладовищем урнових поховань	За завданням на проектування	

ДОДАТОК Е.5 (обов'язковий)

ВЕЛИЧИНА МАКСИМАЛЬНО ДОПУСТИМИХ РАДІУСІВ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Установи та організації	Радіус обслуговування, м
Заклади дошкільної освіти*:	
у містах за багатоповерхової забудови	300
у сільських населених пунктах і містах, з одно- і двоповерховою забудовою	500
Заклади загальної середньої освіти *	Початкова школа, гімназія До 800 ; до 2000
Заклади дошкільної освіти, об'єднані з початковою школою:	
у містах за багатоповерхової забудови	300
у сільських населених пунктах і містах, за одно-, двоповерхової забудови	500
Заклади позашкільної освіти житлових районів	750-1500
Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять та дозвілля**	500
Приміщення, будинки для творчості і спорту учнів у житлових районах	1500
Культурно-видовищні центри житлових районів	1500
Фізкультурно-спортивні центри житлових районів	1500
Аптеки у містах***	500
Те саме, за одно- і двоповерхової забудови***	800
Підприємства торгівлі, харчування (заклади ресторанного господарства) і побутового обслуговування місцевого значення:	
у містах за забудови багатоповерхової	500
те саме, одно-, двоповерхової забудови	800
у сільських населених пунктах	2000
Відділення зв'язку та філії банківських установ	500
* Вказаний радіус обслуговування не поширюється на спеціалізовані, спеціальні й санаторні заклади дошкільної та загальної середньої освіти, навчально-реабілітаційні центри. Маршрути підходів учнів до закладів загальної середньої освіти з початковими класами не повинні перетинати проїзну частину магістральних вулиць в одному рівні з транспортом. У сільській місцевості радіус пішохідної доступності початкових шкіл не повинен перевищувати 2 км і не більше 15 хв. в один бік при транспортному забезпеченні учнів. Максимальний радіус обслуговування учнів гімназій, ліцеїв слід приймати не більше 15 км. ** Доступність фізкультурно-спортивних споруд міського значення не повинна перевищувати 30 хв. *** Доступність аптек у містах може бути збільшена при обґрунтуванні з урахуванням місцевих умов забудови	

